

Finanční plnění státu při trestním řízení

Vážené čtenářky, Vážení čtenáři,

v dnešním příspěvku se zaměříme na možnosti získání finančního plnění od státu v souvislosti s trestním řízením.

Podíváme se na trestní řízení v rámci dvou pozic – jako obžalovaný a následně jako poškozený.

V případě, že je proti nám zahájeno trestní stíhání a vedeno trestní řízení, které následně dospěje ke zproštění obžaloby (lidově řečeno „ukáže se, že jsem nic neudělal“), tak se lze domáhat náhrady škody a přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

Tento postup umožňuje zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Řízení u soudu je v tomto případě osvobozeno od soudního poplatku dle § 11 odst. 1 písm. n) zák. č. 549/1991 Sb.

Co si pod tímto prakticky představíte? Můžeme žádat úhradu právních služeb vynaložených na svou obhajobu v trestním řízení a omluvu jako zadostiučinění za to, že proti nám bylo vedeno trestní řízení, ač jsme nic nespáchali.

Zadostiučinění se poskytne v penězích (tedy nikoliv pouze omluvou), jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující.

Pokud nás tedy to, že jsme byli trestně stíháni a „vláčení po soudech jako obžalovaní“ výrazně zasáhlo v různých sférách osobnosti (pracovní, rodinné, zdravotní či jiné

vztahy), tak od státu dostaneme peníze. Výše odškodnění není stanovena paušálně ani tabulkově a může se pohybovat od minimálních částek po statisíce korun.

Pro zajímavost lze uvést, že tento zákon nám umožňuje žádat odškodnění také za to, že orgán (ať už soud nebo úřad) neučinil úkon nebo nevydal rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Jedná se tedy o „odškodnění za průtahy“.

Vrátíme-li se k trestnímu řízení, tak můžeme být také v pozici poškozeného. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, nám umožňuje v určitých případech jako oběť trestného činu žádat o odbornou pomoc, informace, ochranu a peněžitou pomoc.

Paušálně lze žádat o částky 10.000,- Kč nebo 50.000,- Kč v případě zranění, dále až 200.000,- Kč v případě pozůstalého po oběti a až 50.000,- Kč na odborné psychoterapie a fyzioterapie či jiné odborné služby v případě trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti nebo dítěte, které je obětí trestného činu týrání svěřené osoby.

Ze zkušenosti s klienty vím, že žádosti o finanční plnění od státu v obou případech (jako zproštěný obžalovaný či oběť trestného činu) nejsou jednoduchým úkonem a domoci se peněz ze státního rozpočtu v požadované výši je procesem náročným a často zdoluhavým.

Dle mého názoru je to určitým paradoxem, neboť u zproštění jde o odškodnění, u oběti jde o pomoc, ale prodleva s poskytnutím zde bývá půl roku, rok i déle.

Aktivita a elán, se kterým se stát často brání poskytnutí těchto

finančních plnění anebo alespoň usilují o jejich snížení na symbolickou úroveň (nejlépe pouze na omluvu bez finančního plnění), je mnohdy až překvapující.

Rozumím tomu, že jde o peníze ze státního rozpočtu a je zde nutná vysoká míra kontroly a obezřetnosti. Avšak zevrubná obrana státu proti vyplacení „čehokoliv“ mnohdy působí velmi smutně a z praktického pohledu stojí mnohem větší náklady (časové, personální a tím finanční) než kolik by se mělo původně bez průtahů poskytnout žadateli.

Demonstrovat to lze na příkladu zproštěného člověka, poctivě pracujícího, který byl 1,5 roku vláčen po soudech, následně zproštěn, a nyní již dalšího 1,5 roku probíhá soudní řízení se státem o výplatu „pro stát téměř zanedbatelných“ 35.000,- Kč. Soud prvního stupně nárok žadateli potvrdil, avšak stát se dále zevrubně odvolává. Jako perlička pak působí to, že stát se po podání žádosti několikrát „spletl“ v tom, co po žadateli dodatečně žádá, a v půl stránkových odpovědích byly opakované chyby, avšak nyní po dlouhém řízení u první instance si stát na odvolání dává záležet – na všech 19 stranách textu!

Závěrem konstatuji, že cílem příspěvku není odradit žadatele od žádosti na finanční plnění od státu. Ba naopak, cílem je o těchto možnostech informovat a podpořit každého, aby své nároky využil.

Možnosti zde jsou, a pokud žadatel vytrvá, tak věřím, že stát jako dobrý hospodář přeci jen nějaké finance dobrým lidem poskytne.

Mgr. Petr Sopuch, advokát

Phone: 721 738 774
Mail: advokat@aksopuch.cz
Kontakt: Běhounská 20, Brno

